

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6MCdo/8/2012
Identifikačné číslo spisu:	5310201413
Dátum vydania rozhodnutia:	16.01.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5310201413.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Stredoslovenskej energetiky - Distribúcia, a. s., so sídlom v Žiline, Pri Rajčianke 2927/8, zastúpenej Mgr. Pavlom Karmanom, advokátom so sídlom v Žiline, Veľká okružná 26A, proti žalovanému F. P., bývajúcemu v I., zastúpenému JUDr. Celestínom Stehurom, advokátom so sídlom v Čadci, Fraňa Kráľa 2080, o zaplatenie 1 120,05 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 11 C 97/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Čadca z 3. novembra 2010 č. k. 11 C 97/2010-75 a rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. mája 2011 sp. zn. 10 Co 29/2011, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 19. mája 2011 sp. zn. 10 Co 29/2011 a rozsudok Okresného súdu Čadca z 3. novembra 2010 č. k. 11 C 97/2010-75 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Čadca rozsudkom z 3. novembra 2010 č. k. 11 C 97/2010-75 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 120,05 € spolu s 8,5 %-ným úrokom z omeškania ročne od 18. marca 2008 do zaplatenia a na účet jej zástupcu náhradu trov konania vo výške 1 037,90 €, všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku. Vychádzal zo skutkového zistenia, že pri kontrole meracieho zariadenia 5. februára 2008 zamestnancami žalobkyne bolo zistené, že sú na ňom povolené dve napäťové preponky, v dôsledku čoho zariadenie neregistrovalo všetku odobratú elektrinu žalovaným. Takýto odber elektriny súd považoval za neoprávnený v zmysle ustanovenia § 39 ods. 1 písm. b/ zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike (v znení do 31. augusta 2012; poznámka dovoľacieho súdu). Vychádzajúc z výpovedí svedkov, zamestnancov žalobkyne, mal za to, že je neopodstatnená obrana žalovaného, že o zásahu do meracieho zariadenia nevedel. Ohľadne výšky škody, ktorú je žalovaný povinný uhradiť z dôvodu neoprávneného odberu, ustálil, že táto bola žalobkyňou správne vyčíslená podľa vyhlášky č. 154/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny. Takto zistenú náhradu škody prisúdil spolu s úrokom z omeškania, do ktorého sa žalovaný dostal dňom 18. marec 2008.

Krajský súd v Žiline, po preskúmaní veci na základe odvolania žalovaného, rozsudkom z 19. mája 2011

sp. zn. 10 Co 29/2011 potvrdil rozsudok okresného súdu a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni, na účet jej zástupcu, náhradu trov odvolacieho konania v sume 81,66 € do troch dní. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu. Ani on nepovažoval za dôvodnú obranu žalovaného, že k nedovolenému odberu nedošlo jeho pričinením, resp. že on ho osobne nevykonával. K tomu uviedol, že podľa § 29 ods. 2 písm. c/ a § 39 ods. 2 zákona č. 656/2004 Z.z. pri neoprávnenom odbere vzniknutú škodu uhradí ten, kto elektrinu takto odoberal. Jeho zodpovednosť je objektívna a nemožno sa jej zbaviť. Za správny považoval aj postup okresného súdu pri určení výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom.

Proti rozsudkom okresného a krajského súdu generálny prokurátor Slovenskej republiky podal mimoriadne dovolanie. Uviedol, že tak robí na podnet žalovaného, pretože napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon, pričom ochranu práv a zákonom chránených záujmov nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Mimoriadne dovolanie odôvodnil dovolacími dôvodmi podľa § 243f ods. 1 písm. a/ a c/ O.s.p.; dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa generálneho prokurátora súdy sa neriadili dôsledne ustanoveniami § 2 písm. a/ (správne má byť písm. b/; poznámka dovolacieho súdu), bod 20. a 25., § 39 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 zákona č. 656/2004 Z.z. Uviedol, že treba síce prisvedčiť súdom, že zodpovednosť za škodu spôsobenú neoprávneným odberom elektriny je objektívna, aj pri tomto druhu zodpovednosti, ale musia byť súčasne naplnené všetky znaky zodpovednosti za škodu, t. j. protiprávny úkon odberateľa, škoda a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom odberateľa a škodou. Podľa generálneho prokurátora tieto predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu ale splnené neboli. Tvrdí, že k tomu, aby boli naplnené znaky neoprávneného odberu v zmysle ustanovenia § 39 ods. 1 písm. b/ zákona č. 656/2004 Z.z., je potrebné preukázanie toho, že nesprávne zaznamenávanie odberu elektriny určeným meradlom bolo dôsledkom neoprávneného zásahu odberateľa. V preskúmvanej veci ale takýto neoprávnený zásah žalovaného, ktorý je odberateľom, nebol preukázaný. Z vykonaných dôkazov vyplynulo, že do meradla neoprávnene zasiahol zamestnanec žalobkyne. Podľa generálneho prokurátora tak nie sú splnené zákonné znaky skutkovej podstaty neoprávneného odberu podľa § 39 ods. 1 písm. b/ zákona č. 656/2004 Z.z., ako základného predpokladu vzniku zodpovednosti za škodu. Podľa ustanovenia § 39 ods. 2 označeného zákona je ten, kto elektrinu odoberal, povinný uhradiť skutočne vzniknutú škodu iba vtedy, ak ide o neoprávnený odber v zmysle vyššie uvedeného. Podľa generálneho prokurátora súdy pochybili pri ustálení výšky škody, keď opomenuli, že podľa § 39 ods. 2 zákona č. 656/2004 Z.z. sa uhrádza skutočne vzniknutá škoda a len v prípade, že túto nemožno vyčísliť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody určený všeobecne záväzným právnym predpisom. Súdy v preskúmvanej veci ale vôbec neskúmali, či sa skutočná škoda vzniknutá neoprávneným odberom elektriny dá alebo nedá vyčísliť, čím odňali žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobkyňa navrhla mimoriadne dovolanie zamietnuť. Uviedla, že je bez právneho významu, či neoprávnený zásah do meracieho zariadenia vykonal žalovaný sám. Relevanciu má iba zistenie, že žalovaný elektrinu odoberal a že porušil svoju povinnosť udržiavať odberné miesto v zodpovedajúcom technickom stave. Ako to vyplynulo z vykonaných dôkazov, žalovaný napokon aj vedel o neoprávnenom zásahu do meracieho zariadenia. Podľa žalobkyne v preskúmvanej veci, keďže elektromer riadne nezaznamenával odber elektriny, ide presne o prípad, kedy pri určení výšky škody sa postupuje osobitného predpisu, vyhlášky č. 154/2005 Z.z. Generálny prokurátor naostatok neopodstatnene namieta, že žalovanému bola postupom súdov bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý už vec preskúmal na základe dovolania žalovaného, takúto vadu nezistil.

Žalovaný sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia súdov nie sú správne.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1, druhá veta O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Plniac si vyššie uvedené povinnosti dovolací súd sa preto predovšetkým zaoberal otázkou, či konanie v tejto právnej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Dovolací súd nezistil, že by konanie v preskúmvanej právnej veci bolo takou vadou postihnuté. Podľa dovolacieho súdu generálny prokurátor nenáležite vidí vadu v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. v tom, že súdy neskúmali možnosť zistenia skutočnej škody, ktorá sa v prvom rade nahrádza, a bez ďalšieho mali za to, že pre spôsob výpočtu škody treba použiť vyhlášku č. 154/2005 Z.z. Z určujúceho - obsahového - hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) pri tomto dovolacom dôvode nejde zo strany generálneho prokurátora o námietku vady v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ale o námietku inú, ktorú generálny prokurátor uvádza vo väzbe na otázku správnosti, či nesprávosti aplikácie a výkladu právneho predpisu (vyhlášky č. 154/2005 Z.z.) na zistený skutkový stav, ktorá námietka ale napĺňa znaky dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci), ku ktorému dovolaciemu dôvodu dovolací súd zaujíma svoje stanovisko nižšie.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1, druhá veta O.s.p., bez ohľadu na to, či dovolateľ odôvodnil svoje mimoriadne dovolanie dovolacím dôvodom aj podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., dovolací súd rovnako skúmal, či v konaní nedošlo k inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu tejto povahy ide okrem iného tiež vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery, založil na výsledkoch dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom alebo že jeho skutkové závery sú v rozpore s tým, čo vyšlo za konania najavo. V dovolacom konaní nevyšli najavo ani vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vytýka napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu, že spočíva v nesprávnom právnom posúdení (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že generálny prokurátor dôvodne vytýka súdu prvého stupňa a odvolaciemu súdu, že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Z odôvodnenia mimoriadnym dovolaním napadnutých rozhodnutí vyplýva, že súdy nižších stupňov pri posúdení základu uplatneného práva vychádzali z toho, že znaky neoprávneného odberu elektriny žalovaným podľa ustanovenia § 39 ods. 1 písm. b/ zákona č. 656/2004 Z.z. (v znení do 31. decembra

2012; poznámka dovolacieho súdu) napĺňa už zistenie, že na odbernom mieste žalovaného došlo k zásahu do elektromera (boli povolené napäťové cievky, v dôsledku čoho elektromer zaznamenával len tretinu skutočne odobranej elektrickej energie). Obranu žalovaného, že on sám zásah do meracieho zariadenia nevykonával a o prípadnom zásahu do neho inou osobou ani nevedel, súdy nepovažovali za dôvodnú a naostatok ani za významnú. Odvolací súd k tomu dodal, že podľa § 29 ods. 2 písm. c/ a § 39 ods. 2 zákona č. 656/2004 Z.z. pri neoprávnenom odbere vzniknutú škodu uhradí ten, kto elektrinu takto neoprávnene odoberal, pričom jeho zodpovednosť je objektívna a nemôže sa jej zbaviť.

Zákon č. 656/2004 Z.z. v ustanoveniach svojho § 39 ods. 1 taxatívne ustanovuje skutkové podstaty konaní, ktoré napĺňajú znaky neoprávneného odberu elektriny.

Podľa § 39 ods. 1 písm. b/ tohto zákona, ustanovenie ktorého súdy na zistený skutkový stav aplikovali, neoprávneným odberom elektriny je odber bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny.

Skutková podstata neoprávneného odberu podľa druhej časti ostatne citovaného ustanovenia, t. j. súhrnu znakov, ktoré určujú tento druh a spôsob neoprávneného odberu a odlišujú ho od iných druhov a spôsobov neoprávneného odberu, je naplnená vtedy, ak vada určeného meradla majúca za následok, že meradlo nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber, je dôsledkom zavineného konania odberateľa (porovnaj slovné spojenie: „...v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa ...“).

Z odôvodnenia mimoriadnym dovolaním napadnutých rozhodnutí vyplýva, že pre ustálenie neoprávnenosti odberu elektriny podľa 39 ods. 1 písm. b/ zákona č. 656/2004 Z.z. (v znení do 31. decembra 2012; poznámka dovolacieho súdu) súdom nižšieho stupňa postačovalo zistenie, že meracie zariadenie žalovaného (na ktorom inak nebolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii) v dôsledku toho, že boli povolené dve napäťové preponky, nezaznamenávalo odber elektriny v skutočnom rozsahu, a že za právne významné už nepovažovali skúmanie, či k vade na meracom zariadení došlo v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa, žalovaného.

Majúc na zreteli uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť, pretože spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, resp. z dôvodu, že odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nedostatočne zistil skutkový stav (§ 243b ods. 2 O.s.p.). Pre rovnakú vadu zrušil i rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

Podľa dovolacieho súdu treba naostatok z rovnakého dôvodu súhlasiť aj s dovolacou námietkou generálneho prokurátora (pravda pri inej kvalifikácii tejto vady), že súdy sa nevyporiadali s otázkou, či v danej veci nie je možné vyčísliť skutočnú škodu, ktorá sa podľa § 39 ods. 2 zákona č. 656/2004 Z.z. sa predovšetkým uhrádza. V ďalšom konaní, na ktoré bola vec vrátená, súd sa vyporiada s otázkou, či vzhľadom na skutkový záver, že elektromer meral 1/3 skutočne odobratej elektriny (str. 6, prvý odsek rozsudku súdu prvého stupňa), nie je možné ustáliť rozsah skutočnej škody.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.